

Xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh

TRẦN NAM CHUÂN

Đại tá, PGS, TS, Viện Chiến lược quân sự, Bộ Quốc phòng

Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã và đang chỉ đạo thực tiễn cách mạng nước ta, xây dựng Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, xứng đáng vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân. Để tiếp tục giải quyết “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay” theo Nghị quyết Trung ương 4, khóa XI, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đang nỗ lực không ngừng học tập và làm theo tư tưởng của Người.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng, chỉnh đốn Đảng là sự vận dụng, phát triển sáng tạo học thuyết Mác - Lê-nin về đảng kiểu mới của giai cấp công nhân vào điều kiện cụ thể của cách mạng Việt Nam. Tư tưởng ấy được thể hiện ở những luận điểm: Đảng Cộng sản Việt Nam là sản phẩm của sự kết hợp chủ nghĩa Mác - Lê-nin với phong trào công nhân và phong trào yêu nước; Đảng Cộng sản Việt Nam là Đảng của giai cấp công nhân, đồng thời là Đảng của dân tộc Việt Nam; Đảng phải được xây dựng theo những nguyên tắc của đảng kiểu mới của giai cấp vô sản; Đảng phải thường xuyên tự chỉnh đốn, tự đổi mới.

Đảng Cộng sản Việt Nam vừa là người lãnh đạo cách mạng, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân thực hiện đường lối đó một cách có hiệu quả nhất. Đảng muốn giữ được vai trò lãnh đạo, được dân tin, dân

phục, dân yêu thì một vấn đề căn bản là, trong Đảng “từ Trung ương tới các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình”⁽¹⁾.

Công việc xây dựng, chỉnh đốn tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ, đảng viên

Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Với cương vị lãnh đạo hệ thống chính trị, Đảng phải xứng danh là người lãnh đạo, phải là một Đảng trí tuệ, đạo đức, văn minh. Là thành viên của hệ thống chính trị, Đảng phải hoạt động trong khuôn khổ hiến pháp và pháp luật, không được đứng trên, đứng ngoài pháp luật; không được đứng trên Nhà nước và nhân dân. Đảng phải xây dựng Nhà nước pháp quyền của dân, do dân và vì dân; chống mọi biểu hiện tiêu cực của bộ máy nhà nước, như bệnh quan liêu, lãng phí, tham nhũng; xây dựng và nâng cao bản lĩnh

chính trị và uy tín của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Uy tín này chủ yếu nằm ở đạo đức cách mạng, bản lĩnh và trí tuệ; ở sức cảm hóa, thuyết phục nhân dân, với tinh thần hiếu dân, học dân, hỏi dân, tin dân, thật sự là người đầy tớ trung thành của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần *đạo đức cách mạng*, thật sự cần kiệm, liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”⁽²⁾.

Theo Hồ Chí Minh, muốn như vậy, một trong những biện pháp cơ bản là Đảng phải thường xuyên xây dựng, chỉnh đốn Đảng, và đây là công việc thường xuyên; Đảng cầm quyền, nhưng nhân dân là chủ. Vì vậy, chỉnh đốn Đảng một mặt, khẳng định

sức mạnh chính trị to lớn của Đảng trong cải tạo cái cũ, xây dựng cái mới đối với các lĩnh vực đời sống xã hội; mặt khác, đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi các biểu hiện thoái hóa, biến chất của một bộ phận cán bộ, đảng viên lợi dụng cương vị của Đảng vì phạm quyền làm chủ của nhân dân, đi ngược lại lợi ích, nguyện vọng của nhân dân, dẫn tới lạm quyền, lộng quyền, đặc quyền, đặc lợi.

Hồ Chí Minh cho rằng, Đảng ta vừa là đạo đức, vừa là văn minh, là người khởi xướng và lãnh đạo mọi sự đổi thay của đất nước qua các giai đoạn lịch sử của cách mạng. Ngay từ những ngày đầu lãnh đạo cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: Muốn làm cách mạng giành chính quyền, cần có nhiều yếu tố, song nhân tố quan trọng quyết định nhất là phải có Đảng chân chính của giai cấp công nhân và của nhân dân lao động. Đặc biệt, trước mỗi bước ngoặt của cách mạng, Người nhấn mạnh thêm, để hoàn thành sứ mệnh lịch sử của mình, Đảng phải coi trọng công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đó là việc trước tiên, việc chính, việc cần kíp, việc phải làm ngay.

Theo Người, mỗi cán bộ, đảng viên trong bất kỳ môi trường xã hội nào luôn chịu sự tác động của những cái hay, cái dở, cái tốt, cái xấu. Để loại bỏ cái xấu, cái dở cần phải rèn luyện thường xuyên, trong đó biện pháp quan trọng là đổi mới, xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Chỉnh đốn

Đảng là để cán bộ, đảng viên khi gặp khó khăn thì củng cố quan điểm, lập trường, tư tưởng, bình tĩnh sáng suốt, không bi quan, không chủ quan, tự mãn. Chỉnh đốn, xây dựng Đảng là để khắc phục những thiếu sót, khuyết điểm, làm cho Đảng mạnh lên. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Một Đảng mà giấu giếm khuyết điểm của mình là một Đảng hỏng. Một Đảng có gan thừa nhận khuyết điểm của mình, vạch rõ những cái đó, vì đâu mà có khuyết điểm đó, xét rõ hoàn cảnh sinh ra khuyết điểm đó, rồi tìm kiếm mọi cách để sửa chữa khuyết điểm đó. Như thế là một Đảng tiến bộ, mạnh dạn, chắc chắn, chân chính”⁽³⁾.

Nội dung xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong tư tưởng Hồ Chí Minh được thể hiện rất phong phú, đa dạng. Người nêu rõ phương châm từng bước, có trọng tâm, có kế hoạch rõ ràng, chu đáo. Chỉnh đốn Đảng, xây dựng Đảng phải làm toàn diện cả chính trị, tư tưởng và tổ chức; phải được tiến hành ở tất cả các cấp. Trong đó đặc biệt coi trọng làm tốt ở chi bộ, vì chi bộ là nền móng của Đảng, chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: “Mỗi chi bộ của Đảng phải là một hạt nhân lãnh đạo quần chúng ở cơ sở, đoàn kết chặt chẽ, liên hệ mật thiết với quần chúng, phát huy được trí tuệ và lực lượng vĩ đại của quần chúng”⁽⁴⁾; Người còn chỉ rõ: “Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở trong quần chúng. Chi bộ tốt thì mọi chính sách của

Đảng đều được thi hành tốt, mọi công việc đều tiến bộ không ngừng. Trái lại, nếu chi bộ kém thì công việc không trôi chảy”⁽⁵⁾.

Một nội dung quan trọng nữa trong xây dựng chỉnh đốn Đảng, theo Hồ Chí Minh, là xây dựng đội ngũ đảng viên. Hồ Chí Minh đề cập đến nhiều nội dung, nhưng toát lên những nội dung bản chất nhất: *Một*, đảng viên phải suốt đời phấn đấu hy sinh cho lý tưởng của Đảng. Quá trình phấn đấu đó là bền bỉ, liên tục. *Hai*, đảng viên phải luôn đặt lợi ích của Đảng, của Tổ quốc, của cách mạng lên trên hết, trước hết, biết hy sinh lợi ích của cá nhân mình để bảo đảm lợi ích cho Đảng. *Ba*, đảng viên phải có đời tư trong sáng, là một tấm gương mẫu mực để mọi người noi theo.

Trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc”, Hồ Chí Minh rất quan tâm đến trách nhiệm và tư cách đảng viên. Tư tưởng chủ đạo và xuyên suốt là, đặt lợi ích của Đảng, của dân tộc lên trên hết và ra sức phấn đấu tu dưỡng rèn luyện, học tập để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân được tốt hơn.

Để tiếp tục làm tốt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay

Trung thành với tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta từ khi ra đời đến nay luôn coi trọng công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đặc biệt những năm gần đây, Đảng đã có nhiều nghị quyết, như Nghị quyết Trung ương 3

(khóa VII), Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII, Nghị quyết Trung ương 9 (khóa IX, X), Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI) đã đặt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng là việc rất quan trọng, thực hiện toàn diện từ chính trị, tư tưởng và tổ chức tốt công tác cán bộ, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và đội ngũ đảng viên. Đặc biệt, trong tình hình hiện nay, công tác tự phê bình và phê bình trong Đảng còn yếu; tình trạng suy thoái về đạo đức, lối sống, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí trong một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa được ngăn chặn, đẩy lùi; nhiều đảng viên và tổ chức đảng tính chiến đấu chưa cao, nhất là ở tổ chức cơ sở đảng; việc xây dựng quy chế và hoàn thiện quy chế theo hướng đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng còn hạn chế và có nhiều lúng túng..., càng đòi hỏi phải coi trọng, đẩy mạnh và quyết tâm chỉ đạo chặt chẽ hơn nữa cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Để thực hiện nội dung xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình hiện nay, trực tiếp thực hiện tốt Nghị quyết Trung ương 4, khóa XI, theo chúng tôi cần tập trung làm tốt một số nội dung chủ yếu sau:

Thứ nhất, giáo dục cho cán bộ, đảng viên và nhân dân kiên định, giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân của Đảng, hệ tư tưởng của Đảng.

Công tác giáo dục phải làm cho mục tiêu, lý tưởng của Đảng ăn sâu, bám chắc vào đời sống chính trị tinh thần của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. Trên cơ sở nắm vững bản chất cách mạng và khoa học của chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, mỗi cán bộ, đảng viên phải trung thành, vận dụng sáng tạo lý luận của Đảng vào từng lĩnh vực của đời sống xã hội. Tăng cường đoàn kết thống nhất trong Đảng trên nền của sự giác ngộ chính trị cao và những nguyên tắc của công tác xây dựng Đảng, ra sức tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận và đấu tranh chống lại những quan điểm sai trái, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa; làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù chống phá sự nghiệp cách mạng nước ta, phá hoại khối đoàn kết trong Đảng, trong toàn xã hội.

Thứ hai, ra sức học tập, rèn luyện đạo đức, lối sống cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Trước hết phải nâng cao kiến thức mọi mặt cho cán bộ, đảng viên, trong đó tập trung bồi dưỡng lý luận chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, năng lực tư duy, hoạt động thực tiễn và chuyên môn nghiệp vụ, thực hiện tốt lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân. Khắc phục triệt để tình trạng một bộ

phận cán bộ, đảng viên giảm sút ý chí, phai nhạt lý tưởng, thoái hóa, biến chất về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống... Đảng ta xác định việc học tập, tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống là chế độ bắt buộc, là tiêu chuẩn để phân loại, đánh giá chất lượng tổ chức đảng và đảng viên.

Thứ ba, củng cố tổ chức, chấp hành nghiêm các nguyên tắc, chế độ sinh hoạt của Đảng.

Đây là cơ sở để củng cố tổ chức, bảo đảm đoàn kết thống nhất, kỷ luật trong Đảng. Vì vậy, phải quán triệt, chấp hành nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ, nguyên tắc tổ chức cơ bản của Đảng, chế độ tự phê bình và phê bình trong toàn Đảng theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2), khóa VIII; Nghị quyết Đại hội Đảng lần IX, X, XI và Nghị quyết Trung ương 4, khóa XI, để tiếp tục khơi dậy và phát huy tính tích cực, dân chủ, trách nhiệm của đảng viên. Kiên quyết chống quan điểm, tư tưởng phủ nhận, xuyên tạc, bóp méo nguyên tắc, chế độ xây dựng Đảng, hòng làm cho Đảng suy yếu về tổ chức, dẫn đến biến chất Đảng.!

(1), (2) Hồ Chí Minh: *Tbản tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, t. 12, tr. 510

(3) Hồ Chí Minh: *Sđđ*, t. 5, tr. 261

(4), (5) Hồ Chí Minh: *Sđđ*, t. 11, tr. 23, 161